

MRF 2024.323

Vestre Landsrets dom af 2. december 2024, 12. afd., sag S-1906-23
(Astrid Bøgh, Flemming Krog Bjerre og Morten Rønde Nikolajsen (kst.))

Anklagemyndigheden mod T (adv. Ole Møller Jespersen)

Frifindelse for strafansvar for ikke at efterkomme påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, om forbedret spildevandsrensning, da påbuddet var udstedt på baggrund af fejlagtige oplysninger om udledning til en sø, som der ikke blev udledt til. Byretten havde fundet ejer skyldig og idømt tvangsbøder.

Den 12. december 2017 modtog T, der var ejer af en ejendom i Horsens Kommune, et påbud om at etablere forbedret spildevandsrensning i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 30, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 35, da Horsens Kommune var af den opfattelse, at T's spildevandsrensning i forhold til en specifik sø ikke overholdt rensekravet "OP" i Spildevandsplanen. T efterkom ikke dette påbud, da T var af den opfattelse, at rensekravet var overholdt ved spildevandsrensning som afløb til septiktank med nedsivningsanlæg. Da påbuddet ikke blev efterkommet af T, blev der i september 2019 rejst straffesag mod T. Under sagen nedlagde Anklagemyndigheden påstand om bøde og tvangsbøder, indtil påbuddet blev opfyldt, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3. T nægtede sig skyldig, men blev fundet skyldig i byretten. Byretten fandt, at det ved meddelelse af påbud sædvanligvis blev overladt til påbudsadressaten at tage stilling til, hvordan påbuddet nærmere skulle opfyldes, hvorfor påbuddet med henvisning til rensekravet OP i kommunens spildevandsplan var tilstrækkeligt klart formuleret. Retten lagde til grund, at det af BBR-meddelelse fra 1991 fremgik, at der var "afløb til septiktank med nedsivningsanlæg" på ejendommen, som T havde ejet siden 1991. Det fremgik dog også, at Horsens Kommune allerede i 1994 ved besigtigelse på ejendommen havde konstateret, at der var en septiktank på ejendommen, men at grenrøret til afløbet var defekt, at septiktanken kunne indeholde

1.000 liter, og at der kun blev ført spildevand fra toilettet til septiktanken. På denne baggrund, og da T ikke i øvrigt havde fremsendt dokumentation for, at det på ejendommen eksisterende anlæg opfyldte de krav til forbedret spildevandsrensning, som fremgik af kommunens påbud af 12. december 2017, fandt retten, at T var skyldig. Den for T forskyldte bødestraf bortfaldt dog som følge af den lange sagsbehandlingstid. T ankede den 12. september 2023 dommen til frifindelse, og Anklagemyndigheden kontraankede herefter den 25. september 2023 dommen med påstand om skærpeelse. I brev af 13. november 2024 præciserede Anklagemyndigheden sin påstand for landsretten, således at den endelige påstand var, at T skulle frifindes. Anklagemyndigheden begrundede dette med, at påbuddet var udstedt på baggrund af forkerte faktuelle oplysninger, idet T's ejendom ikke udledte spildevand til den pågældende sø, men i stedet til en række andre vandområder, som Horsens Kommune ikke havde forholdt sig til. Landsretten frifandt T i overensstemmelse hermed, eftersom Horsens Kommune havde udstedt påbuddet på baggrund af forkerte faktuelle oplysninger, og da Horsens Kommune ikke havde forholdt sig til betingelserne i miljøbeskyttelseslovens § 30, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 35, for så vidt angår de vandområder, som T's ejendom faktisk udledte spildevand til.

Kommentar: Dommen understreger betingelserne for påbud efter miljøbeskyttelsesloven § 30, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 1-3, hvorefter påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 forudsætter, at 1) ejendommens afløbsforhold og udledning er fastlagt, at 2) ejendommens udledning bidrager til forurening af det omhandlede nedstrøms liggende vandområde, ligesom der 3) skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurenat af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål, der er fastsat for vandområdet, ikke er opfyldt. I denne sag var betingelserne ikke opfyldt, allerede fordi påbuddet var udstedt på grundlag af forkerte faktuelle oplysninger, og kommunen ikke havde forholdt sig til de vandområder, som tiltaltes ejendom faktisk udledte spildevand til. Det kan undre, at kommunen politianmeldte sagen, inden kommunen havde

MRF 2024.323

*sikret sigm at grundlaget for påbuddet var i orden, og at det først var efter anke af byrettens dom, at anklagemyndigheden blev opmærksom på det mangelfulde grundlag for påbuddet. Se tillige **MRF 2022.162 V**, **MRF 2023.30 Ø**, **MRF 2024.193 V**, hvor tiltalte i alle tre tilfælde blev frifundet i straffesager om overtrædelse af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30. Derimod var betingelserne opfyldt i **MRF 2023.256 V** og **MRF 2024.180 V**, hvor der idømtes strafansvar for manglende efterkommelse af § 30-påbud.*

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 30. august 2023

Rettens nr. 3674/2019

Politiets nr. 3700-88110-00214-18

Anklagemyndigheden

mod

T

født den ...

Anklageskrift er modtaget den 4. september 2019.

T er tiltalt for overtrædelse af

Miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30 stk. 1, ved den 6. april 2018, som ejer af ejendommen X-vej 27 i Stenderup, ikke at have efterkommet Horsens Kommunes påbud af 12. december 2017 om at forbedre spildevandsrensningen fra ejendommen.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om tvangsbøder i medfør af retsplejelovens § 997 stk. 3.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Forklaringer

Tiltalte T har i retsmøde den 10. maj 2022 forklaret, at han ejer ejendommen beliggende X-vej 27. Han købte ejendommen i 1991 sammen med sin kone, A. Dengang var spildevandsrensningen ifølge BBR oplyst som afløb til septiktank med nedsivningsanlæg. Det stod også i deres købspapirer, da de ved købet tillagde det vægt, at der var styr på vandafleningen, og at der var indlagt vand. Da de flyttede ind, fik de kontrolleret, at det var, som det stod i papirerne.

Der går et overløbsrør fra marken til septiktanken, hvorfra der er overløb til et nedsivningsanlæg.

I påbuddet stod der, at der ikke var nedsivningsanlæg, men det havde han papirer på, at der var, og fandt ingen grund til at etablere endnu et anlæg, hvorfor han ikke efterkom påbuddet. Han sendte kommunen mails med kopi af de papirer, han havde. Det var blandt andet den gamle BBR-meddelelse og en tegning af anlægget. Han fik at vide af kommunen, at de ikke kunne finde papirer på det i dag, hvorfor de gamle papirer ikke var tilstrækkelige.

Al afløbsvand fra ejendommen løber via anlægget. Det blev kontrolleret, da de flyttede ind i 1991, og anlægget bliver kontrolleret årligt i forbindelse med, han får tømt septiktanken.

Der har ikke tidligere været sendt påbud til ham vedrørende det forhold.

Foreholdt påbud af 12. november 2009 (bilag A) har han forklaret, at han fik påbud om at forbedre spildevandsrensningen og oplyste kommunen, at han havde nedsivningsanlæg og ikke så grund til at forbedre det yderligere. Kommunen sagde allerede dengang, at de ikke kunne finde de papirer, han henvisste til. Der skete ikke mere efter 2009. Først i 2017 kom der en ny henviselse om det samme.

Han har en septiktank, hvorfra spildevand afledes. Der er overløb til septiktanken. Septiktanken tømmes og kontrolleres af et firma, der er hyret ind af Horsens Kommune. Han betaler herfor via ejendomsskattebilletten. Der har ikke været kommentarer i de tømningsattester, han har fået.

Foreholdt påbud af 7. august 2018 (bilag 1,2) har han forklaret, at det fremgår, at kommunen vil have, at han renser sit spildevand med det forslag, at han skal etablere et nedsivningsanlæg. Han ved ikke, hvad det er, de mener, der rent fysisk skal gøres, når der allerede er et nedsivningsanlæg til al spildevand på ejendommen.

B har i retsmøde den 23. august 2023 forklaret, at hun er ansat i kommunen og er ansat den afdeling, hvor sagen er behandlet. Hun har ikke haft med sagen at gøre i kommunen, men hun har læst op på sagen. Hun har ikke talt med den tidligere sagsbehandler C om sagen.

Hun kan se, at der tilbage i 2014 og også længere tilbage har været kommunikation mellem kommunen og tiltalte. I 2017 og 2018 i forbindelse med det aktuelle påbud og varsel herom har der ikke været kommunikation. Hun kan se, at tiltalte på et tidspunkt har vedhæftet en BBR-meddelelse fra 1991 som dokumentation for nogle faktiske forhold. Hun mener, det er en BBR-meddelelse, der viser, at der er nedsivning på ejendommen, og at tiltalte mener, at forholdene er, som de skal være ud fra den BBR-meddelelse.

Kommunen bygger påbuddet på den BBR-meddelelse, som var gældende på tidspunktet for påbuddet. Det fremgår heraf, at der var mekanisk rensning

med udledning til vandløb, sø eller hav. I det varsel, der blev givet i 2017, var der vedhæftet et brev af 15. april 1994 til A vedrørende ejendommen. Af brevet fremgår, at man i forbindelse med tømningsordningen har undersøgt forholdene og at den tank, der er på grunden, skal leve på til kommende krav til rensning. Det er det, de efterfølgende påbud går på.

I varslingsbrevet af 2. november 2017 fremgår på s. 2 om de faktiske forhold, at spildevandet løber til [Sø A]. Hun ved ikke, hvordan det er konstateret. Man kan ikke ud af akterne se, at der har været en besigtigelse udover den i 1994.

Tiltaltes dokumentation er en BBR-meddelelse fra 1991, men dokumenterne fra 1994 viser, at de faktiske forhold er anderledes end det. Der står ikke noget om, hvad der sker med spildevandet efter 1994. Kravet er, at der skal ske rensning efter OP og det levede tanken ikke op til i 1994, og gør det stadig ikke.

For at imødekomme påbuddet, der blev givet 12. december 2017, skal tiltalte etablere eller gøre noget ved det eksisterende spildevandsanlæg, så der bliver rensset for de pågældende stoffer - organisk stof og fosfor. Der står i påbuddet, at der gives påbud om rensning i henhold til renskravet OP i Spildevandsplanen. Der står i vejledningen, at arbejdet skal udføres af en autoriseret kloakmester, og at der skal søges og gives tilladelse til den ønskede renseløsning. På s. 3 om ansøgningsfrist står der, at ansøgningen skal komme ind i god tid.

Når man snakker renskrav i det åbne land, og når der skal renses for OP, så er der nogle konkrete normer for det. Det kan man ikke læse i påbuddet. Hun går ud fra, at man kan læse det på kommunens hjemmeside. Hun er enig i, at man ikke kan læse i påbuddet, hvor specifik reduktionen skal være.

Man har bedt tiltalte sende dokumentation og få en autoriseret kloakmester ud med henblik på at etablere eller udbedre anlægget. Det kan være forskelligt efter grundens beskaffenhed, hvordan anlægget kan etableres, og det skal den autoriserede kloakmester vurdere. Derfor kan kommunen ikke anvise, hvilken specifik løsning, der skal være på ejendommen. Der kan også være økonomiske forhold, der spiller ind, som kommunen ikke har ret til at blande sig i.

Etablering af anlægget sker efter ansøgning hos teknik og miljø-afdelingen hos kommunen og efter indstilling fra en kloakmester. Hvis tingene er i orden, godkendes ansøgningen, og ellers gives der en frist.

Kommunen går ud fra de oplysninger, der er på BBR lige nu. Selvom der måtte være nedsivning, så er tanken for lille til, at rensningen er tilstrækkelig. Det fremgår af brevet fra 1994, at den allerede var på lille på det tidspunkt. Der står også i brevet fra 1994, at man har konstateret, at det kun er spildev-

vand fra toilettet, der kører i septiktanken, dvs. der er andet vand, der ikke er omfattet af tanken, selvom denne måtte være der.

Det kan godt passe, at septiktanken tømmes årligt uden problemer. Hun er ikke bekendt med, at der er kommet reaktioner fra forsyningsselskabet, som tømmer tanken.

Der står i BBR-systemet, at der er sket en konvertering af registreringen af afløbsforholdene henholdsvis den 1. december 2009 og den 14. september 2015. Konverteringen i 2009 skete til registreringen "Mekanisk rensning med privat udledn. dir. til vandløb, sø eller hav". Konverteringen i 2015 skete til registreringen "Øvrige renseløsninger: Mekanisk med udledning til mark-dræn". Hun kan ikke se, hvordan ændringerne kommer til. Det kører i BBR-systemet.

Tiltalte har i retsmøde den 23. august 2023 forklaret supplerende, at de gange, han har snakket med tømningsfirmaet, så har de sagt, at septiktanken opfylder de lovmæssige krav. Det rør, der var knækket, var lavet, der var fast bund i, og størrelsen opfyldte også kravene.

A, som der blev skrevet til i 1994, er hans afdøde hustru, som døde i 1997. Han har dokumentation for, at der er nedsivningsanlæg på BBR-meddelelsen fra 1991. Det var nævnt i skødet og det er tinglyst. Det eneste, han har fået at vide fra kommunen er, at han skulle etablere et nedsivningsanlæg, og det er der allerede.

Øvrige oplysninger

Der har været fremlagt sag vedr. udstykning og sammenlægning af matrikelnumre af 8. marts 1991.

Der har været fremlagt brev af 15. april 1994 til A "Vedr.: Septiktanken på Deres ejendom."

Der har været fremlagt påmindelse om etablering af forbedret rensning af ejendommens spildevand af 17. maj 2005.

Der har været fremlagt telefonnotat vedrørende samtale med T af 10. september 2014.

Der har været fremlagt varsel om påbud om forbedret spildevandsrensning af 2. november 2017, påbud om forbedret spildevandsrensning af 12. december 2017, og kommunens notater vedrørende sagsforløbet.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det er ubestridt, at tiltalte har modtaget varsel om påbud af 2. november 2017 og påbud af 12. december 2017 om forbedret spildevandsrensning.

Retten bemærker, at det ved meddelelsen af påbud sædvanligvis overlades til forureneren/ejendomsejeren at tage stilling til, hvordan påbuddet nærmere skal opfyldes, hvorfor påbuddet med henvisning til renskravet OP i kommunens spildevandsplan, er tilstrækkeligt klart formuleret.

Retten lægger til grund, at det af BBR-meddelelse fra 1991 fremgik, at der var "afløb til septiktank med nedsivningsanlæg" på ejendommen, som tiltalte har ejet siden 1991. Det fremgår, at Horsens Kommune allerede i 1994 ved besigtigelse på ejendommen konstaterede, at der var septiktank på ejendommen, men at grenrøret til afløbet var defekt, at septiktanken blev opmålt til at kunne indeholde 1.000 liter, og at der kun førtes spildevand fra toilettet til septiktanken. Tiltalte har forklaret, at det nævnte grenrør til afløbet er repareret, men at der ikke i øvrigt er foretaget ændringer i det anlæg, der var på ejendommen, da han købte den i 1991. På denne baggrund, og da tiltalte ikke i øvrigt har fremsendt dokumentation for, at det på ejendommen eksisterende anlæg opfylder de krav til forbedret spildevandsrensning, som fremgår af kommunens påbud af 12. december 2017, finder retten, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med den rejste tiltale.

Straffen skal som udgangspunkt fastsættes til en bøde på 5.000 kr., jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30 stk. 1.

Da gerningstidspunktet i sagen er den 6. april 2018, og den lange sagsbehandlingstid ikke skyldes tiltaltes forhold, skal tiltalte imidlertid kompenseres for den lange sagsbehandlingstid ved, at bøden bortfalder.

Tiltalte skal betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere kompenseres for den lange sagsbehandlingstid ved, at statskassen betaler sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

Den for tiltalte ^T forskyldte bødestraf bortfalder.

Tiltalte skal betale tvangsbøder på 1.000 kr. pr. uge første gang den 30. november 2023, indtil der foreligger behørig dokumentation for forbedret spildevandsrensning i henhold til påbud af 12. december 2017.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Kristine Bro Holbech

/cec/kkaa

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETTEN I HORSENS, den 31. august 2023

Sarah Clemensen
retsassistent

D O M

afsagt den 2. december 2024 af Vestre Landsrets 12. afdeling (dommerne Astrid Bøgh, Flemming Krog Bjerre og Morten Rønde Nikolajsen (kst.)) i ankesag

V.L. S-1906-23

Anklagemyndigheden

mod

T

født den ...

(advokat Ole Møller Jespersen, Horsens)

Retten i Horsens har den 30. august 2023 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 3674/2019).

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt endelig påstand om, at tiltalte, T, frifindes.

Tiltalte, T, er enig i anklagemyndighedens endelige påstand.

Sagen er i medfør af retsplejelovens § 930 a afgjort uden mundtlig forhandling.

Supplerende oplysninger

T blev ved dom af 30. august 2023 fundet skyldig i overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30, stk. 1, ved den 6. april 2018 som ejer af ejendommen X-vej 27 i Stenderup ikke at have efterkommet Horsens Kommunes påbud af 12. december 2017 om at forbedre spildevandsrensningen fra ejendommen. T

blev ved dommen af 30. august 2023 pålagt at betale tvangsbøder på 1.000 kr. pr.

uge, første gang den 30. november 2023, indtil der forelå behørig dokumentation for forbedret spildevandsrensning i henhold til påbud af 12. december 2017.

T ankede den 12. september 2023 dommen til frifindelse, og anklagemyndigheden kontraankede herefter den 25. september 2023 dommen med påstand om skærkelse.

Ankesagen blev berammet til hovedforhandling den 12. august 2024, men hovedforhandlingen blev omberammet til den 2. december 2024 efter anmodning af 29. juli 2024 fra anklagemyndigheden. Anmodningen blev fremsat med henblik på nærmere undersøgelse af, om spildevandet fra X-vej 27 ledes til [Sø A], som det var blevet lagt til grund ved påbuddet af 12. december 2017.

I brev af 13. november 2024 har anklagemyndigheden præciseret sin påstand for landsretten, således at den endelige påstand er, at tiltalte frifindes. Anklagemyndigheden har begrundet dette som følger:

”...

Begrundelse

Horsens Kommune udstedte den 12. december 2017 i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, et påbud til tiltalte om, at han skulle forbedre spildevandsrensningen på ejendommen X-vej 27 i Stenderup.

Ifølge både den dagældende og nugældende spildevandsbekendtgørelses § 35 skal følgende forudsætninger være opfyldt ved udstedelse af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1:

”§ 35

Ved meddelelse af påbud efter lovens § 30 om forbedret spildevandsafledning skal følgende forudsætninger være opfyldt:

- 1) Ejendommens afløbsforhold og udledning skal være fastlagt.
- 2) Ejendommens udledning skal bidrage til forurening af det omhandlede nedstrøms liggende vandområde.
- 3) Der skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurennet af spildevand i et omfang, der gør, at det mil-

jøsmål for vandområdet, der er fastsat i bekendtgørelse om miljøsmål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.”

Ved gennemgang af Horsens Kommunes påbud af 12. december 2017 ses det, at Horsens Kommune – som grundlag for påbuddet – har lagt til grund, at spildevandet løber til [Sø A], at målsætningen for [Sø A] er mindst ”god økologisk tilstand”, samt at den målsætning ikke er nået, da [Sø A] har ”moderat økologisk tilstand”.

Horsens Kommune har derved som begrundelse for påbuddet henvist til, at tiltaltes ejendom bidrager til forurening af [Sø A], samt at [Sø A] ikke opfylder målsætningen om ”god økologisk standard”.

Horsens Kommune har den 11. november 2024 ... oplyst, at en efterfølgende sporstofundersøgelse har vist, at der fra tiltaltes ejendom, X-vej 27 i Stenderup, slet ikke ledes spildevand til [Sø A]. Der ledes i stedet spildevand til [Bæk B], hvorefter spildevandet ledes til flere andre vandløb, men altså ikke til [Sø A].

Horsens Kommune har derved lagt forkerte faktiske oplysninger til grund i påbuddet. Som følge heraf har Horsens Kommune hverken i partshøringskrivelsen til tiltalte eller i påbuddet til tiltalte forholdt sig til, om betingelserne i spildevandsbekendtgørelsens § 35 var opfyldte i forhold til de relevante vandområder (dvs. f.eks. [Bæk B]).

Idet påbuddet er udstedt på baggrund af forkerte faktiske oplysninger, og idet Horsens Kommune ikke i påbuddet har forholdt sig til betingelserne i spildevandsbekendtgørelsens § 35 for så vidt angår de relevante vandområder, er det min opfattelse, at påbuddet er behæftet med så væsentlige mangler, at det næppe kan anses som gyldigt. Det kan derfor – efter min opfattelse – næppe danne grundlag for en straffesag.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter det oplyste er Horsens Kommunes påbud af 12. december 2017 i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, til tiltalte udstedt på baggrund af forkerte faktuelle oplysninger, idet tiltaltes ejendom ikke udleder spildevand til [Sø A] .

Da Horsens Kommune ved udstedelsen af påbuddet den 12. december 2017 ikke har forholdt til sig betingelserne i spildevandsbekendtgørelsens § 35 for så vidt angår de vandområder, som ejendommen X-vej 27 faktisk udleder spildevand til, frifinder landsretten tiltalte.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Tiltalte T frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

Astrid Bøgh

Flemming Krog Bjerre

Morten Rønde Nikolajsen
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 2. december 2024

Cecilie Ejlertsen
retssekretær